

прѣдѣ пицяли наkjco, на различни напpавы и на памятници, какви царє имало, съ що ся прочюли и други такы-вы. Послѣ нѣкои чловѣци особено жрьци-ти, зели да записвать всичко любопытно, което сами виждали или щото имъ приказвали други. И така зели да пищать историческы рассказы или *лѣтописы*.

Нъ първи-ти лѣтописи были твърдѣ не пълни, погрѣшени и рѣдки. Когато още не умѣли да пищать, чловѣци-ти знаяли за онова, що ся случило прѣди сто, прѣди хылядо и повече години, отъ приказкы-ты, конто прѣминували отъ бащѣ на сынъ (*из'устны прѣдания*): слѣдователно тогава могло да ся знае само онова, щото помнилъ народѣ-ть. Освѣнь това тыя разсказы не были прави, зашто чловѣци-ти тогава были необразовани, много суевѣрни и малко разбирали. Разумѣвася още колко сж были рѣдки първи-ти лѣтописи на онова врѣмя, когато още не знаяли да печатать книги и когато дори малцина умѣли да пищать. Най-стары и правы извѣстия за първы-ты чловѣци и народы намираме въ Библиѣ-тж, зашто въ неж е описано онова щото самъ Богъ е открылъ на чловѣци-ты.

Освѣнь писменны-ты и из'устны-ты прѣдания, много нѣщо обяснявали за Историѣ-тж на народы-ты, памятници-ти, развалины-ты отъ сграды и остатъци отъ различни прѣдмѣты, катo: орудия, сждове, стары нары и пр. По тыя прѣдания и историческы памятници още на старо врѣмя нѣкои лица зели да пищать подробнѣ Историѣ на първы-ты народы. Много отъ тыя съчинения дойдохж до насъ, та по тѣхъ въ наше-то врѣмя пищать Всеобщѣ-тж Историѣ.

Раздѣление на Историѣ-ш.ж.

Всичкы народы, конто ни сж познати отъ Историѣ-тж, дѣлятся на стары и новы. Стари народы сж оныя, конто сж живѣли въ Азиѣ, Африкѣ и Европѣ прѣди Христа. На-скоро слѣдъ Христа показалися въ Европѣ нови народы. Тии зели да отнимать чясти отъ послѣдне-то старо царство (отъ Римско-то царство), което было съставено отъ царства на всичкы-ты токо-речи познаты въ Историѣ-тж стары народы, и, около 1400 години напърѣдъ, направили новы царства. Спо-